

Bảo tồn gỗ quý để làm đàn

Ngày càng có nhiều cánh rừng già bị chặt phá khiến các loại gỗ nhiệt đới dùng làm đàn như mahogany (giống gỗ mun của Việt Nam), ebony (giống gỗ trắc) và rosewood (giống gỗ cẩm lai) trở nên hiếm hoi.

NGỌC TRUNG

HẾT GỖ HẾT VIỆC

Christian F. Martin IV là thế hệ thứ sáu thừa hưởng công ty của gia đình chuyên về sản xuất đàn guitar - C. F. Martin & Company. Nhưng ông lại là người đầu tiên trong gia đình lo âu về sự tồn tại của các loại gỗ đặc biệt dùng để làm đàn guitar hiệu Martin. Đây là hiệu đàn được các ca sĩ, nhạc sĩ nổi tiếng như Sting, Paul Simon, Jimmy Buffett và John Mayer ưa chuộng.

“Nếu tôi sử dụng hết các loại gỗ tốt, thì chẳng mấy chốc tôi sẽ hết việc làm”, Christian F. Martin IV cho biết. “Tôi còn có con gái mới hai tuổi tên là Claire Frances Martin. Cháu có thể sẽ là thế hệ thứ bảy của nhà C. F. Martin. Tôi mong cháu có thể tìm được các loại gỗ cần thiết, giống như tổ tiên tôi và tôi đã tìm được trong 174 năm qua”.

Vì thế, cùng với Martin, các nhà làm đàn guitar khác - Taylor, Fender và Gibson - không thể khoanh tay, tiếp tục cho rằng nguồn cung ứng các loại gỗ quý nói trên là vô tận.

Bốn nhà làm đàn này là những doanh nghiệp tư nhân nhỏ. Gần đây, họ tham gia vào một phong trào còn phôi thai là phong trào “Doanh nghiệp có trách nhiệm với xã hội”. Họ tham gia không chỉ để chứng tỏ mình đàng hoàng mà còn nhằm bảo đảm cho sự sống còn trong tương lai của công ty mình nữa. Họ đã hợp tác với Tổ chức Bảo vệ môi trường Greenpeace (Hòa bình xanh) để thành lập một liên minh mà mục đích chính là quảng bá cho việc quản trị rừng và khai thác rừng bền vững.

NGÀY Càng HIẾM GỖ QUÝ

Bob Taylor, Chủ tịch kiêm sáng lập viên Công ty Taylor Guitars tại El Cajon

Christian F. Martin IV, Giám đốc Công ty C. F. Martin, cùng con gái - người có thể kế nghiệp ông sau này.

(California) cho biết, trong vòng 35 năm qua, ông đã quan sát thấy các loại gỗ quý để làm đàn biến mất dần. Ông cho biết: “Trong những năm 1970, tôi thường mua gỗ rosewood của Brazil tại chỗ với giá 2 đô la Mỹ/foot vuông. Nay thì không thể nào sản xuất đàn với loại gỗ đó nữa... Nếu chúng tôi có mua được gỗ đi chẳng nữa thì cũng với số lượng rất ít nên rất đắt tiền. Việc đốn hạ loại cây gỗ này đã bị ngưng lại rồi”.

Ông cho biết thêm: “Trước đây, mahogany cũng đầy thị trường, giống như hàng hóa thông thường. Nay thì chỉ có một số ít công ty khai thác được phép đốn loại cây gỗ này, và giá cả thì đã vọt lên trời”.

Kể từ tháng 1-2006, Tổ chức Hòa bình xanh cùng bốn nhà làm đàn Martin, Taylor, Fender và Gibson đã quảng bá cho việc đốn hạ cây cối một cách chọn lọc, bền vững; đặc biệt là tại các khu rừng ở Đông Bắc Alaska - khu vực địa lý độc đáo: một bên biển, một bên núi, khí hậu đặc biệt thích hợp cho loại cây thông dùng để làm đàn.

Cây to nhất ở đây là thông sitka - hàng trăm năm tuổi - đã bị chặt nhiều. Và Hòa bình xanh đang cố xúi các chủ đất sử dụng các biện pháp mới nhằm bảo tồn những cánh rừng sitka. Scott Paul, điều phối viên

chương trình bảo tồn rừng của Hòa bình xanh, cho biết nếu cứ tiếp tục đốn gỗ vô tội vạ như hiện nay thì chỉ chừng năm, bảy năm nữa thôi, loại thông này sẽ biến mất.

Nếu điều này xảy ra, thì đó sẽ là cơn ác mộng đối với các nhà làm đàn. Theo Paul, sitka là giống thông quý, dùng để làm mặt đàn guitar hoặc thanh tạo âm của đàn piano. Những người chơi guitar trình độ cao rất thích sitka 250 năm tuổi, vì nó cho ra một loại âm thanh đặc biệt.

Các nhà làm đàn đang nỗ lực tìm các loại gỗ thuộc rừng trồng, có nhiều và rẻ hơn các loại gỗ quý. Nhưng mọi người đều thừa nhận rằng người chơi, khi bỏ ra nhiều tiền để mua đàn, thì luôn tìm những cây đàn có âm thanh đặc biệt cùng cảm giác sang trọng do các loại gỗ làm đàn truyền thống tạo ra.

Thị trường đàn guitar không lớn - mỗi năm riêng tại Hoa Kỳ có chừng ba triệu cây đàn thùng và đàn điện được tiêu thụ - nhưng lại đang tăng trưởng, đặc biệt trong giới chơi tài tử nhưng nghiêm chỉnh. Họ là những người sẵn sàng trả 2.000 đô la hoặc hơn nữa cho một cây đàn chất lượng cao.

(Theo New York Times)